

Aurelia Bărbulescu

Magdalena Coman

**DICTIONAR
DE BUZUNAR**

SINO

NIME

Editura Paralela 45

Redactare: Anda Marin
Layout: Monica Bîrlodeanu
Tehnoredactare: Carmen Rădulescu
Design copertă: Mirona Pintilie
Pregătire de tipar: Marius Badea

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Bărbulescu, Aurelia

Dicționar de buzunar : Sinonime / Aurelia Bărbulescu,
Magdalena Coman. - Pitești : Paralela 45, 2022
ISBN 978-973-47-3751-2

I. Coman, Magdalena

811.135.1

Copyright © Editura Paralela 45, 2022

Prezenta lucrare folosește denumiri ce constituie mărci înregistrate,
iar conținutul este protejat de legislația privind dreptul de
proprietate intelectuală.

Cuvânt-înainte

Dictionarul de față este unul de mici proporții, destinat elevilor din ciclul primar.

Fiecare cuvânt este urmat de indicarea clasei morfologice specifice. Uneori s-au indicat sinonimele pentru termenul cel mai des folosit într-o familie lexicală (substantiv, verb, adjectiv). Astfel, seria de sinonime poate fi aplicată și derivatelor.

Cuvintele sunt prezentate în ordine alfabetică.

Pentru realizarea acestui dicționar s-au folosit cuvinte din lecțiile existente în manualele școlare alternative de la clasele II-IV și alte materiale de uz didactic.

Accesibilitatea acestui dicționar îl recomandă ca un instrument indispensabil în aprofundarea limbii române în învățământul primar.

Autoarele

Abrevieri

s.f. = substantiv feminin

s.m. = substantiv masculin

s.m.f. = substantiv masculin, feminin

s.n. = substantiv neutru

adj. = adjectiv

vb. = verb

adv. = adverb

conj. = conjuncție

pl. = plural

pop. = popular

fig. = figurat

înv. = învechit

livr. = livresc

fam. = familiar

reg. = regionalism

Aba (*s.f.*) – dimie, postav, suman.

Abandon (*s.n.*) – abandonare, părăsire,
cedare, delăsare.

Abatere (*s.f.*) – 1. deviere, ocolire.
2. infracțiune, contravenție,
neregulă, greșeală, culpă.

Abățut, -ă (*adj.*) – supărat, descurajat,
deznădăjduit.

Abdica (*vb.*) – a renunța, a părăsi, a ceda.

Aberație (*s.f.*) – absurditate, ineptie.

Abilitate (*s.f.*) – 1. agilitate, îndemânare,
pricepere, destoinicie, iscusință,
dibăcie.
2. delegație, împuternicire, mandat,
procură.

Acerb, -ă (*adj.*) – necruțător, înverșunat,
aspru, agresiv, barbar.

Act (*s.n.*) – 1. document, dovadă, înscris.
2. acțiune, faptă, întâmplare.

Aclama (*vb.*) – a aplauda, a ovaționa.

Acvilă (*s.f.*) – 1. (*poetic*) vultur.

2. pajură.

Ademeni (*vb.*) – a atrage, a amăgi, a ispiti,
a momi, a tenta, a înșela, a păcăli.

Adept, -ă (*s.m.f.*) – susținător, apărător,
discipol, părtaș, militant, partizan,
simpatizant.

Adiere (*s.f.*) – boare, pală, suflare, undă,
zefir.

Adolescent, -ă (*s.m.f.*) – june (-ă), fecior,
tânăr (-ă), flăcău.

Adorabil, -ă (*adj.*) – fermecător, încântător,
remarcabil.

Adormi (*vb.*) – a alina, a calma, a domoli,
a liniști, a stinge, a muri, a deceda,
a sfârși.

Adula (*vb.*) – a linguși, a flata, a elogia.

Adulmeca (*vb.*) – a miroși, a simți;
(*fig.*) a descoperi.

Adulter (*s.n.*) – infidelitate, necredință.

Advers, -ă (*adj.*) – contrar, opus, ostil,
dușmănos; (*fig.*) potrivnic.

excepțional, imens, uimitor unic.

Extern, -ă (*adj.*) – exterior, străin.

Ezita (*vb.*) – a se codi, a pregeta, a șovăi.

Ezoteric, -ă (*adj.*) – ascuns, secret, tainic, enigmatic, misterios.

Fabula (*vb.*) – a inventa, a născoci, a plăsmui, a scorni, a ticlui.

Facil, -ă (*adj.*) – necomplicat, simplu, comod, lesnicios, lesne, ușor.

Facultativ, -ă (*adj.*) – benevol, voluntar, opțional.

Fad, -ă (*adj.*) – 1. insipid, searbăd, sălciu.
2. (*fig.*) plat, anost, neinteresant, inexpressiv, plictisitor.

Faimă (*s.f.*) – celebritate, glorie, prestigiu, reputație, renume.

Fald (*s.n.*) – cută, pliu, pliseu.

Falnic, -ă (*adj.*) – 1. măreț, impunător, grandios.
2. semeț, mândru.

3. vestit, renumit.

4. glorios.

Fals, -ă (*adj.*) – 1. contrafăcut, falsificat, artificial.

2. prefăcut, fățarnic, ipocrit, viclean, mincinos.

3. greșit, eronat.

Familial, -ă (*adj.*) – casnic, domestic, gospodăresc.

Familiar, -ă (*adj.*) – obișnuit, simplu, prietenos, cunoscut, știut.

Fan (*s.m.*) – simpatizant, admirator, suporter.

Fanat, -ă (*adj.*) – trecut, ofilit, veștejit.

Fanatic, -ă (*adj.*) – pătimaș, intolerant, exagerat, excesiv.

Fantasmă (*s.f.*) – stafie, nălucă, arătare, vedenie, himeră.

Fantastic, -ă (*adj.*) – 1. ireal, imaginar, plăsmuit.

2. fabulos, legendar, supranatural, feeric, fantezist.

Îndrăzneală (*s.f.*) – cutezanță, temeritate, curaj, dârzenie, bravură.

Îndruma (*vb.*) – a călăuzi, a conduce, a dirija, a ghida, a învăța, a instrui.

Înduioșa (*vb.*) – a emoționa, a impresiona, a mișca, a tulbura.

Îndura (*vb.*) – a răbda, a suferi, a suporta, a pătimi.

Înfățișa (*vb.*) – a apărea, a (se) prezenta, a închipui, a reprezenta.

Înfiora (*vb.*) – a (se) speria, a (se) înfricoșa, a (se) emoționa, a (se) tulbura.

Înfiripa (*vb.*) – 1. a înjgheba, a încropi.
2. a se reface, a se însănătoși.

Înfrupta (*vb.*) – a mânca; (*fig.*) a profita, a beneficia.

Înfuria (*vb.*) – a (se) mânia; (*pop.*) a se oțărî, a (se) îndrăci; (*fam.*) a (se) burzului.

Îngădui (*vb.*) – a permite, a consimți.

Îngâmfare (*s.f.*) – trufie, orgoliu, fală, aroganță, mândrie, vanitate.

Îngândurat, -ă (*adj.*) – gânditor, preocupat, îngrijorat.

 Îngeresc, -ească (*adj.*) – angelic, ceresc, pur, neprihănit, călugăresc, monahal.

Îngriji (*vb.*) – a se interesa, a se preocupa, a se ocupa.

Înlemni (*vb.*) – a încremeni, a înmărmuri, a împietri, a înțepeni.

 Înlesni (*vb.*) – a facilita, a ușura.

Înlocui (*vb.*) – a schimba, a substitui, a suplini.

Înmărmurit, -ă (*adj.*) – împietrit, nemișcat, încremenit, neclintit, țeapăn, țintuit.

Înregistra (*vb.*) – a inventaria, a cataloga, a înscrie, a înmatriculat, a memora, a obține, a consemna, a nota.

 Înrobi (*vb.*) – a subjugă, a supune, a asupra.

Însenina (*vb.*) – a (se) limpezi, a (se) înveseli, a (se) lumina.

Înserare (*s.f.*) – asfințit, amurg, crepuscul.

Necruțător, -oare (*adj.*) – crud, dur, aspru, nemilos, neînduplecat, feroce.

 Necugetat, -ă (*adj.*) – imprudent, nechibzuit, nebun, nebunesc, prostesc.

Nedumerire (*s.f.*) – mirare, nelămurire, derută, dezorientare, descumpănire.

 Nega (*vb.*) – a tăgădui, a dezice, a retracta, a contesta, a dezminți, a protesta.

Negoț (*s.n.*) – comerț, negustorie.

Negură (*s.f.*) – beznă, întunecare, ceață, pâclă, obscuritate.

Neîncrezător, -oare (*adj.*) – bănuitor, suspicios, temător, circumspect, sceptic.

 Nemurire (*s.f.*) – veșnicie, eternitate, glorie, faimă.

Nepăsare (*s.f.*) – indiferență, indolență, pasivitate, dezinteres, delăsare.

Neprețuit, -ă (*adj.*) – 1. inestimabil, valoros.

2. scump, drag, iubit.

Nepricopsit, -ă (*adj.*) – sărac, nevoiaș, calic, sărman, neisprăvit.

Nerozie (*s.f.*) – prostie, ineptie, imbecilitate.

Nervos, -oasă (*adj.*) – irascibil, iritabil, supărăcios, enervat, supărat, necăjit.

Nesățios, -oasă (*adj.*) – avid, lacom, pofticios.

Nesocoti (*vb.*) – 1. a ignora, a neglija, a omite, a desconsidera, a disprețui.
2. a se abate, a contraveni, a încălca.

Neșansă (*s.f.*) – ghinion, nenoroc.

Netăgăduit, -ă (*adj.*) – categoric, cert.

Neted, -ă (*adj.*) – 1. drept, plat, întins.
2. catifelat, mătăsos.

Nevastă (*s.f.*) – soție, mireasă.

Neverosimil, -ă (*adj.*) – neadevărat, incredibil, fantastic.

Nevoiaș, -ă (*adj.*) – sărac, sărman, biet, nenorocit.

Zăvoi (*s.n.*) – luncă.

Zâmbăreț, -eață (*adj.*) – zâmbitor,
surâzător.

Zâzanie (*s.f.*) – vrajbă, intrigă, ceartă.

Zbate (*vb.*) – 1. a se zvârcoli, a se smuci,
a zvâcni, a palpita.

2. (*fig.*) a se chinui, a se zbuçiuma,
a suferi.

Zbârlit, -ă (*adj.*) – 1. ciufulit, încâlcit.

2. înfuriat, supărat.

Zbârnâi (*vb.*) – a bâzâi, a zumzâi, a șuiera,
a vâjâi.

Zbengui (*vb.*) – a se hârjoni, a zburda.

Zbici (*vb., reg.*) – 1. (*înv.*) a se usca,
a se zvânta.

2. a (se) smuci, a (se) zbate.

Zbiera (*vb.*) – a striga, a răcni, a țipa,
a urla.

Zbuçium (*s.n.*) – zbatere, agitație,
frământare, tumult.

Zburda (*vb.*) – a se zbengui, a se zbânțui.

Zburdalnic (*adj.*) – nebunatic, zglobiu,

neastâmpărat, zurliu, zvăpăiat.

Zdrențuit, -ă (*adj.*) – rupt, sfâșiat;

(*pop., fam.*) ferfenițit.

Zdrobi (*vb.*) – a strivi, a sfărâma, a pisa,
a storci, a distruge.

Zefir (*s.m.*) – adiere, boare, vânticel.

Zel (*s.n.*) – râvnă, sârguință, ardoare,
perseverență.

Zgârcenie (*s.f.*) – avariție, lăcomie, calicie.

Zglobiu, -ie (*adj.*) – vioi, sprinten, săltăreț,
zburdalnic, vesel.

Zgreptăna (*vb.*) – a agăța, a atârna,
a prinde, a scârpina, a zgâria.

Zguduit, -ă (*adj.*) – agitat, frământat,
zdruncinat, răscolit, răvășit.

Zicală (*s.f.*) – maximă, aforism, proverb.

Zvelt, -ă (*adj.*) – grațios, subțire, suplu;

(*fig.*) vioi, sprinten, agil.

Zvon (*s.n.*) – 1. știre, veste, informație.

2. rumoare, foșnet, murmur, susur.

